

Kolið og leirurin

Konir menn siga, at tað eru eini 17 miljónir av vinnuligum koli í Suðuroynni.

Við øllum møguleikum fyrvirni, siga hesir menn, kunnu vit, hvussu so er, rokna við 10-12 miljónum sum fyribils pening fyri at kunna hegga.

12 miljónir við einari framleiðslu upp á 100 000 tons um árið vilja vara í 120 ár. Við eini framleiðslu upp á 150 000 tons um árið varar henda nøgd í 80 ár.

Vit hava so statt møguleikar fyri einari stórdrift tey næstu 80-120 árin.

Hetta var kolið.

Konir menn siga eisini, at alla-staðni í Rangabotni finnst beint oman á kolalindini ein lind av eldføstum leiri í eini tjúkt upp á 2-4 m.

Í Hvalbæ skal eisini finnast ein rúgva av eldføstum leiri, men har

er vanliga eitt lag av sandsteini millum kolið og leirin.

Í Suðuroyar-kolanámunum finnst so statt ivaleyst av eldføstum leiri til allan útflutning, ein kann sleppa av við.

Og so er tað nýggja at siga, at rannin í Rangabotni skal vera frálíkt el-kraftsbrenni, og hon kann eisini skolest, so at kolið skilist frá. Og kolið í rannini skal vera nýrakol (glanskol) fyri størstapartin. Skilt burtur úr leirinum vil tað økja kolanøgðina við 18-20 pst.

At góðar kreftir í Føroyum og niðri eiga at leggja í at fáa sett eina nútíðsmans kola- og leirdrift í gongd, kann ikki vera nakar ivingur um.

Her er talan um 2-3 miljónir - ein hálvur trolari! Men arbeiðið er til 300 menn tey næstu 80-120 árin.

Haldið Sosialin!

Hvørt av sínum

Størsta uppfinding djúvulsins er røðarapallurin.
(Svenskur ríkisdagsmaður)

USA hevur nú 60 milj. vaksnar kvinnur, og av hesum eru 21 milj. í arbeiði við fastari løn. 3. hvørt arbeiðsfólk er ein kvinna, og 20 pst. av allari arbeiðsløn ella 42 miljardir verða goldnar kvinnunum. Í dag arbeiða 4 milj. í ídnaði ella handverki, 869000 sum lærarinnur, 390000 sum sjúkrasystur og 290000 sum journalistar. Í tíðarskeiðinum 1940-50 9-faldast talið av kvinnuligum verkfæringum. Í sama tíðarskeiði er talið av kvinnuligum dómurum og advokatum ókt frá 4 185 til 6 225 og kvinnuligum arkitektum frá 475 til 935. Roknað verður við, at 12 milj. kvinnur hava fast starv innan hvervundina.

P.N. sigur í 14. Sept., at javnaðarflokkurin stendur nærri "fólkasambandsrørslni" enn tjóðveldisflokkurin nákratið hevur staðið.

Vit fara tí at seta P.N. nakrar heilt fáar spurningar. Svari hann upp á teir, og sig okkum so, hvør ið hevur staðið nærri "fólkasambandsrørslni": tjóðveldis- ella javnaðarflokkurin!

Hvørrir hava verið við til at samtykt tær miklu tollbyrðirnar, ið nú eru lagdar á fólk?

Hvørrir vóru við til at taka av lands-handilin og geva út- og innlendskum agentum frítt spæl í handelsmálum?

Hvørrir vóru við til at taka arbeiðið frá føroyskum handverkarum fyri at tæna útlandskum agentum?

Hvørrir vóru - í nevndini - ímóti at veita fiskimonnum 1 000 kr. í minstuløn?

Hvørrir vóru við til at sýta málinum nevndarviðgerð, tá ið fiskimenn bóðu um fyrsta rættin til at fáa tann pening, teir áttu til góðar hjá Tinganes-fyrirtøki?

Hvørrir hava verið ímóti til at veitt útróðarmonnum við dekkisforum prísstundning?

Hvørrir hava verið ímóti at veitt land-

inum stórinntøkur við landseinkarinnflutningi?

Ja, tjóðveldis-, sambands- og fólkafloksmenn.

Mótvegis hesari grímu afturhaldsfilkingini hava javnaðarmenn staðið einsamallir.

Er tað nakad so "naivt" og "barnsligt" "toskarhøvd" - fyri at nýta P.N.'s egnu orð - sum ikki týðuliga kann siggja familjuskap afturhaldsflokkanna imillum?

TÅD ER VERUNLEIKI

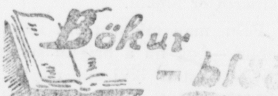
at italiensk epli, sum í einstøkum krambúðum í Føroyum kosta 90 oyru pund, ið í dansku brúksfelagnum bert kosta 18 oyru pund.

at tá landsstýrisflokkarnir lögdu málið um at taka verkfallsrættin frá arbeiðs- og fiskimonnum á ting, vóru javnaðarmenn einsamallir at mótmæla.

at tá ið menn vildu royna, at skipini, ið fiskimenn høvdu keypt, skuldu ikki fara teimum av hondum, segði lögmaður: "Tað, sum ikki kann standa, má falla".

at tollarin, sum tey míni mentu í samfelagnum skulu gjalda, er vorðin fleirfaldaður undir fólkaflokssamgonguni, og

at ríkismennir í sama tíðarskeiði eru gjørdir skattafríir.

"RUKKULAKKIN" - norðoyastevnu-teitið hjá klakksvikingum er útkomið og verður - hóast nógv seinðað - selt í Klakksvik nú um norðoyastevnuna.

Bláðið, sum er 40 síður á stodd, kostar 3 kr.

Har er mangt til skemtunnar - ikki minst tær mongu myndirnar: bæði heilsu- og smærri. Virkir og handlar hava væl av lýsingum, og eru hesar ikki so turrar og hvønnagsligar sum

tær, ið plaga at standa í blóðunum. Perman er prentað í litum, og har siggja vit m.a. kúgv, sum stendur oman fyri garðalið við kálvi sínum og hyggur oman á eitt friggjarapar. Tekstina eiga fólk at lesa sjálvi.

Í "horoskopi" um hendingar í komandi ári lesa vit m.a.: Kl fer til Orkneyar at spæla hudo... tungan á Tórgarð flokist av franska forsetanum Pflimlin... kona á Stongunum komin í 6. mánaða, tessvegna verður turkhiðið á Kósini flutt út á Skála... í KFUM verða kvøld fyri "Unge hjem", har J. R. Bjartalíð heldur fyrilestur um: Hvát er ein songuttan konu, Alfred Petersen um: Hvørja nyttu ein lummalýkt ger í myrki - og endaliga Bernhard Brim um: Flokt skegg.

Ja, har er mangt av hvørjum. Ritstjóri er Bernhard Brim, og medaraðararnir eru P. N. Kjølbro, Óli Petersen, John R. Bjartalíð, Alex Sólstein og Villi Sørensen.

Prentmyndinar og prentingina hava Dimmatættling og Politiken greitt úr hondum.

5 spurningar

1. Hvør segði: "Lóg er brotin og lóg skal brótask?"
2. Nær varð "vinnuflokkurin" (vingul-flokkurin) stovnaður?
3. Hvussu nógvir trolarar vóru í Føroyum í 1939?
4. Hvussu eitur fremsta seglið á einum skipi?
5. Nær kom hin fyrsta sluppin til Føroya?

(Svar aðrastaðni)

BARNAMATUR

Vit nevna her nakrar bygdir og so eitt manns navn, ið sipar til eina av hesum bygdom. Hvát mannsnavn sipar til hvørja bygd?

1. Hattarvík - Páll fangi.
2. Skáli - Tórgímur illi.
3. Sandvík - Hogni Nev.
4. Sandur - Ormur bóndi.
5. Miklidalur - Kálvar lítli.

at longsta staðarnavnið finna vit í New Zealandi: Taumatawhakatangihangakoauauotamateaturipukakapikimaungahoronukupokaiwhenuakitanatahu.

at heimsins størsta dagblað er DAILY MIRROR í Onglandi, ið kemur út í 4.750.000 eint.

at heimsins størsta tíðarrit ei "Det Bedste", ið kemur út á 12 málum í 17,5 milj. eint.

at heimsins tyngsta kirkjuklokka er í Moskva og vegar 193 tons.

at heimsins størsta skip er Queen Elisabeth, 314 m long, 36 m breið og 83 675 tons.

at heimsins størsta bygningverk er kinesiski múrurin, 2 500 km. langur, 16 m høgur og upp í 5 m breiður.

at heimsins størsta súgdjór er blá-hvalurin, sum verður 31 m langur og kann vega 150 tons.

at heimsins hægsta træ - kaliforniska mammuttræið - verður 111 m høgt.

at Nílen er heimsins longesta á, 6500 km.

— NAIVT OG BARNSLIGT.

— Kunnu vit klára okkum utan Danmørk?

— Sambandsmenn... ikki bara spyrja teir so, nei, teir siga reint út, at vit kunnu als ikki klára okkum einsamallir.

Hvussu barnsligt og naivt ljóðar hetta ikki...

— EG PERSÓNLAGA KANN IKKI

PRÓGVA, AT VIT KUNNU KLÁRA OKKUM UTTAN DANMARK... (P.N. í 14. Sept.)

Ja, kann tað sigast meira naivt og barnsliga?

★

Hoyr, hvussu tað brakar, tá vit fara yvir um brúnna, segði loppan, sum sat uppi á rygginum á elefantinum.

Eini 1000 ungfólk munnu ivaleyst lut-taka í teimum ymsku ítróttakapping-unum um summarið.

Hetta og so tað aftrat, at talið økist ár undan ári, er beinlínis hugtakandi. Men eisini ítróttafólkini hava sínar stóru trupulleikar at stríðast við. Føloini eru peningaliga veik, og hava øll almikið at brúka pening til. Hin almenni stuðulin er lítill. Kundi hitt almenna ikki veitt teimum meira stuðul? T.d. við at latið strandfaraskipi hjá lottinginum flutt ítróttafólkid ókeypis byggdanna millum, tá ið landskappingarnar fara fram. Hetta vildi verið ítróttafólkunum og feløgum teirra til miklan lætta og mikið gagn, og landskassan vildi tað lítið og einki nervað.

Áttu vit ikki at tikið hetta til nærri umhugsunnar?

Hvát siga ítróttaleiðararnir?

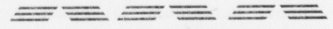
Ítróttahugaður.

Svar upp á 5 spurningar: 1. L. Zachariassen - 2. 1936 - 3. 10 - 4. Klyv-ari - 5. 1872.

MILLUM UNGFÓLK

Anna stökk aftur eftir hæli, tá ið hon skuldi fara til billettihólið at keypa sær billett til dansin har. Nú var geitin aftur har, og Anna helt, at hon vildi stanga, men so var ikki. Hitt reyðsprongda, kurlandi skeggið sjarmaraði beinanvegin, eyguni drógu sum tver magnetir og blíð og tekkilig komu ordini frá tí væl-skornu tunguni. Tað kom nakad undarligt yvir Onnu, tað var eins og fekk hon hug at kyssa geitina... men so kom ein har og skuldi keypa 7 billettir til biografin, sum var lúðugur fyri 2 tímum síðani. Anna kvíkaði sær inn í hollina, har hann, hon leitaði eftir, júst var kom-in at standa mitt á gólvinum - einsamallur - og helt fyri, at nú fór tað at seinka so mikið... og sum sitandi formaður felagsins helt hann tað vera best at fara upp á gólv og kvøða eina góða føroyska visu... og so byrjaði hann alt í einum: Fískan tager sin føde i vand. Anna fór upp í hjá honum, og tá tey høvdu dansað runt 3 ferðir, og hann hevði kvøðið fyrsta orinid 13 ferðir, komu fleiri uppi. Nú bar væl til, og Anna var nógv glaðari enn nakrantíð, síðan ta ferðina, hon slapp at skriva við blekki í skúlanum.

(Framhald)

— SKEMT —

Læknin, sum skuldi gjalda fyri um-vælingma av bill sínum:

— Hetta er ov dyrt. Her noyðist eg at gjalda meira fyri eina bilumvæling, enn ein lækni fær fyri at væla um eina menniskju.

— Tað er møgulegt, svarar smiðjurn - men í tykkara arbeiði hava tit havt sama modell, síðan Adam var gjørdur, men vit fáa nýggj modell á hvørjum ári.

★

— Veitst tú, hví Várharra skapaði mannin fyrst?

— Tað var fyri ikki at verða ógrýv-aður, meðan hann skapaði mannin